

Guía Docente				
Datos Identificativos				2015/16
Asignatura (*)	Dirección Estratéxica e Política Empresarial II		Código	611G02033
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptor				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Cuarto	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Análise Económica e Administración de Empresas			
Coordinación	Garcia Rodriguez, Rafael Maria		Correo electrónico	rafael.garcia.rodriguez@udc.es
Profesorado	Garcia Rodriguez, Rafael Maria		Correo electrónico	rafael.garcia.rodriguez@udc.es
	Rodriguez Fernandez, Maria Jose			maria.jose.rfernandez@udc.es
Web				
Descrición xeral	O obxectivo da asignatura é a utilización dos modelos de simulacion sirven para explorar diferentes cuestións estratéxicas, como las fluctuacions das ventas, producción e dos resultados e para axudar na toma de decisións empresariais			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	Xestionar e administrar unha empresa ou organización de pequeno tamaño, entendendo a súa ubicación competitiva e institucional e identificando as súas fortalezas e debilidades.
A2	Integrarse en calquera área funcional dunha empresa ou organización mediana ou grande e desempeñar con soltura calquera traballo de xestión nela encomendada.
A3	Valorar a partir dos rexistros relevantes de información a situación e previsible evolución dunha empresa.
A4	Emitir informes de asesoramento sobre situación concretas de empresas e mercados.
A5	Redactar proxectos de xestión ou de áreas funcionais da empresa.
A6	Identificar as fontes de información económica relevante e o seu contido.
A8	Derivar dos datos información relevante imposible de recoñecer por non profesionais.
A9	Usar habitualmente a tecnoloxía da información e as comunicación en todo o seu desempeño profesional.
A10	Ler e comunicarse no ámbito profesional nun nivel básico en máis dun idioma, en especial en inglés
A11	Aplicar á análise dos problemas criterios profesionais baseados no manexo de instrumentos técnicos.
B1	CB1-Comprender coñecementos na área de estudo que parte da base da educación secundaria general, que apoiándose en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
B2	CB2-Saber aplicar os coñecementos ao seu traballo dunha forma profesional e posuír as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de traballo
B3	CB3-Saber reunir e interpretar datos relevantes da área de estudo para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
B4	CB4-Transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	CB5-Desenvolver habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B6	CG1-Saber desempeñar labores de xestión, asesoramento e avaliación nas organizacións empresariais
B7	CG2-Saber manexar os conceptos e técnicas empregados nas diferentes áreas funcionais da empresa, así como entender as relacións que existen entre elas e cos obxectivos xerais da organización
B8	CG3-Saber tomar decisións, e, en xeral, asumir tarefas directivas.
B10	CG5-Respectar os dereitos fundamentais e de igualdade entre homes e mulleres, respectar a promoción dos Dereitos Humanos e os principios de igualdade de oportunidades, non discriminación e accesibilidade universal das persoas con minusvalidez.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.

C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
Integrar o coñecemento adquirido en cursos anteriores nun marco conceptual útil a nivel de dirección xeral. Desenvolva e fortaleza unha perspectiva de dirección xeral no deseño de políticas de empresa. Comprender e analizar as interdependencias das diferentes políticas funcionais da empresa e o seu papel fundamental da estratexia empresarial Desenvolver unha conciencia dos efectos dinámicos das accións estratéxicas da empresa e dos seus rivais na estratexia competitiva e na estratexia corporativa da empresa. e) Coñeza as ferramentas de análise de políticas funcionais e as perspectivas teóricas e metodolóxicas dispoñibles. f) Desenvolva hábitos de pensamento analítico ordenado e capacidade de síntese, así como habilidades na presentación de conclusións de forma eficaz e convincente tanto en forma escrita como oral, acerca dos problemas da toma de decisións estratéxicas nunha empresa. Iniciar a aprendizaxe do traballo en equipo interfuncional, aprendendo a dialogar e a tomar decisións.		A1	B1
		A2	B2
		A3	B3
		A4	B4
		A5	B5
		A6	B6
		A8	B7
		A9	B8
		A10	B10
		A11	
			C1
			C4
			C5
			C6
			C7
			C8

Contidos	
Temas	Subtemas
I. INTRODUCCIÓN AS POLÍTICAS DE EMPRESA	1. Conceptos básicos: 2. Introducción ao pensamento sistémico:
II. MODELOS DE POLÍTICAS DE EMPRESA	3. Modelo básico de política de compras. 4. Modelo básico de política de produción e política de persoal.
III. ANÁLISIS E DISEÑO DE POLÍTICAS DE CRECEMENTO	5. Difusión de novos produtos. 6. Políticas de crecemento empresarial:

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Estudo de casos	A6 A8 A9 A10 A11	10	12.5	22.5
Simulación	B8 B10 C5 C6 C7	15	45	60
Proba de resposta breve	B10	1	3	4
Sesión maxistral	A1 A2 A3 A4 A5 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 C1 C4 C8	17	42.5	59.5
Atención personalizada		4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	O profesor formulará a análise de diferentes políticas de empresa enmarcando cada unha delas nos apartados correspondentes dos contidos da materia. Por medio de cada unha das situacións formuladas, os estudantes e o profesor involúcranse nun proceso de análise e discusión profundos acerca das consecuencias das políticas aplicadas. O uso de diagramas causais permitirá o desenvolvemento de exercicios prácticos nos que o alumno deberá demostrar os coñecementos adquiridos sobre o comportamento dinámico xerado polas distintas políticas de empresa analizadas. Co obxecto de habitar o alumno ao traballo en equipo e á discusión técnica de problemas de política de empresa, formularanse diferentes exercicios prácticos cuxa realización require seguir unha serie de etapas: 1. Identificación do patrón dinámico de comportamento. 2. Establecemento de hipótese de partida. 3. Establecemento do diagrama causal e os bucles necesarios para xeralo. 4. Análise dos diagramas causais en termos dos comportamentos cualitativos que poidan producir e a súa adecuación ao patrón dinámico de comportamento que se pretende explicar. 5. Conclusións da análise causal efectuada. O alumno intervirá de forma activa nas sesións presenciais, especialmente nas de carácter interactivo. Igualmente, na sesión maxistral o alumno pode intervir, logo de petición da palabra, para preguntar, aclarar ou expoñer o seu punto de vista sobre o tema que no momento da súa intervención se estea a tratar. Os exercicios do desenvolvemento práctico han de ser defendidos oralmente por todos os compoñentes do grupo responsable da súa elaboración. f) Desenvolva hábitos de pensamento analítico ordenado e capacidade de síntese, así como habilidades na presentación de conclusións de forma eficaz e convincente tanto en forma escrita como oral, acerca dos problemas da toma de decisións estratéxicas nunha empresa. Iniciar a aprendizaxe do traballo en equipo interfuncional, aprendendo a dialogar e a tomar decisións.
Simulación	O alumno dispoñerá de modelos de simulación xa elaborados sobre casos de apoio previamente desenvolvidos. En cada un dos modelos inclúense dous compoñentes fundamentais: 1. O propio modelo de simulación O modelo incorporará os seguintes elementos: Diagrama de fluxo que inclúe tanto os fluxos físicos coma os fluxos de información Os retardos existentes As relacións lineais existentes As diferentes políticas alternativas consideradas Os parámetros do modelo A estrutura necesaria para poder xerar diferentes escenarios 2. Unha interface de usuario A interface facilitará ao alumno o uso do modelo para poder: Analizar dos diagramas de fluxo. Analizar e describir cada unha das políticas. Configurar escenarios alternativos e interpretar cada un deles. Definir un conxunto de simulacións e interpretar o que cada simulación pretende analizar. Interpretar os resultados obtidos con cada unha das simulacións. Describir as conclusións obtidas sobre as políticas analizadas xustificándoas cos resultados das simulacións realizadas. Nas sesións de titorías en grupos reducidos teñen un triplo obxectivo: Comprender a importancia da simulación como metodoloxía de análise dos problemas empresariais. Aprender os fundamentos técnicos da simulación. Manexar a interface de usuario dos modelos para efectuar a análise destes.

Proba de resposta breve	Consiste nun exame que pode combinar preguntas de respostas curtas con preguntas tipo test. A súa duración pode oscilar entre 60 e 120 minutos. Realizarase o día, hora e aula que figure no calendario oficial de exames fixado pola Xunta de Facultade.
Sesión maxistral	Exposición nas clases presenciais dos contidos teóricos e prácticos da materia, orientando o alumno tanto na metodoloxía de traballo máis apropiada coma no material bibliográfico necesario para a preparación da materia. O tempo dedicado a cada un dos capítulos en que está dividida a materia será proporcional á súa extensión e ao seu grao de dificultade. Para a preparación dos contidos de maior dificultade de comprensión orientarase ao alumno sobre as fontes bibliográficas máis apropiadas e sobre os aspectos máis relevantes para alcanzar os resultados da aprendizaxe establecidos para a materia. Para a exposición das sesións maxistrais o profesor facilitará ao alumno distintos modelos de simulación que apoiarán as explicacións. Ademais o profesor impartirá 4 horas de docencia en grupos reducidos (cada grupo dividirase en dous para estes efectos). Comunicarase a aula e a hora de cada unha das sesións reducidas para cada grupo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Simulación Sesión maxistral Estudo de casos Proba de resposta breve	O profesor ademais de atender ás cuestións formuladas polos alumnos nas sesións maxistrais, atenderaos de forma máis ampla e personaliza nas sesións de tutorías. Nos horarios de tutoría o alumno será atendido para aclarar aquelas dúbidas que lle xurdan para a preparación da materia. Sen citar a persoa que realizou a consulta en horario de tutoría, esta pode ser publicada en Moodle, xunto coa súa resposta, coa finalidade de que outros alumnos poidan tirar proveito desta. Todo iso se o profesor considera oportuna e de interese xeral a consulta formulada. Durante o desenvolvemento dos exercicios prácticos, o alumno poderá intervir para preguntar, aclarar ou expoñer o seu punto de vista sobre algún aspecto relativo ao caso, e atenderase de forma personalizada a cada un dos grupos de traballo orientándoos na formulación do caso, fomentando a discusión construtiva entre os compoñentes do grupo e corrixindo aqueles aspectos do traballo que a xuízo do profesor así o requiran. O seguimento de cada un dos traballos contribuirá a poder valorar de forma máis precisa o esforzo realizado por cada un dos compoñentes do grupo de traballo. Cada traballo pasará necesariamente tres sesións de control do desenvolvemento deste.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
--------------	--------------	------------	---------------

Simulación	B8 B10 C5 C6 C7	Cos modelos de simulación do alumno por parte do profesor o estudante ha de ser capaz de: Analizar os diagramas de fluxo. Describir cada unha das políticas. Configurar escenarios alternativos e interpretar cada un deles. Definir un conxunto de simulacións e interpretar o que cada simulación pretende analizar. Interpretar os resultados obtidos con cada unha das simulacións. Describir as conclusións obtidas sobre as políticas analizadas xustificándoas cos resultados das simulacións realizadas. A EXPOSICIÓN E DEFENSA DAS ANÁLISES DE CADA MODELO DE SIMULACIÓN É, XUNTO CO ESTUDO DE CASOS O COMPOÑENTE FUNDAMENTAL DA VALORACIÓN DO ALUMNO. A CUALIFICACIÓN DO PROCESO DE AVALIACIÓN CONTINUA É O RESULTADO DA AVALIACIÓN CONXUNTA DO ESTUDO DE CASOS E DA ANÁLISE DE MODELOS DE SIMULACIÓN. A DEVANDITA CUALIFICACIÓN SÓ SERÁ POSIBLE OBTELA DURANTE O PERÍODO LECTIVO DE SETEMBRO A XANEIRO. A DEVANDITA CUALIFICACIÓN MANTERASE PARA O EXAME DE XULLO E PARA O EXTRAORDINARIOS DE DECEMBRO. DADO O PESO FUNDAMENTAL DA AVALIACIÓN CONTINUA E A SÚA VINCULACIÓN AO DESENVOLVEMENTO DO CURSO, ESTA HA DE SER NECESARIAMENTE EFECTUADA AO LONGO DO CURSO. A CUALIFICACIÓN DA MATERIA SERÁ A MEDIA DA AVALIACIÓN CONTINUA Y DA NOTA DA PROBA FINAL.	35
------------	-----------------	--	----

Estudo de casos	A6 A8 A9 A10 A11	A metodoloxía de estudo de casos persegue que o alumno sexa capaz de realizar practicamente unha análise das políticas de empresa aplicadas en cada un dos casos propostos. Consistirán na realización e exposición de exercicios prácticos propostos polo profesor ou polo propio alumno nos que o estudante deberá demostrar os coñecementos adquiridos sobre o comportamento dinámico xerado polas distintas políticas de empresa analizadas. A súa realización require que o estudante sexa capaz de: Identificar patróns dinámico de comportamento. Formular unha hipótese de partida sobre as causas que xeran ese patrón de comportamento. Establecer os diagramas causais e os bucles de realimentación necesarios para xeralo. Analizar cualitativamente cada unha das políticas aplicadas políticas. Tanto no desenvolvemento das actividades prácticas coma nas clases maxistras o estudante deberá demostrar os coñecementos adquiridos sobre o comportamento dinámico xerado polas distintas políticas de empresa analizadas. Para iso o alumno intervirá de forma activa nas sesións presenciais, especialmente nas de carácter interactivo. Igualmente, na sesión maxistral o alumno pode intervir, logo de petición da palabra, para preguntar, aclarar ou expoñer o seu punto de vista sobre o tema que no momento da súa intervención se estea a tratar. A EXPOSICIÓN E DEFENSA DOS CASOS PRÁCTICOS É O COMPOÑENTE FUNDAMENTAL DA VALORACIÓN DO ALUMNO. O ESTUDO DE CASOS SUPONERÁ UN 15% (1,5 SOBRE 10) DA NOTA GLOBAL DA MATERIA. O PESO DE CADA UN DOS EXERCICIOS DESENVOLVIDOS VARIARÁ EN FUNCIÓN DO GRAO DE DIFICULTAS DESTE. A CUALIFICACIÓN DO PROCESO DE AVALIACIÓN CONTINUA É O RESULTADO DA AVALIACIÓN CONXUNTA DO ESTUDO DE CASOS E DA ANÁLISE DE MODELOS DE SIMULACIÓN. A DEVANDITA CUALIFICACIÓN SÓ SERÁ POSIBLE OBTELA DURANTE O PERÍODO LECTIVO DE SETEMBRO A XANEIRO. A DEVANDITA CUALIFICACIÓN MANTERASE PARA O EXAME DE XULLO E PARA O EXTRAORDINARIOS DE DECEMBRO. DADO O PESO FUNDAMENTAL DA AVALIACIÓN CONTINUA E A SÚA VINCULACIÓN AO DESENVOLVEMENTO DO CURSO, ESTA HA DE SER NECESARIAMENTE EFECTUADA AO LONGO DO CURSO. A CUALIFICACIÓN DA MATERIA SERÁ A MEDIA DA AVALIACIÓN CONTINUA E DA NOTA DA PROBA FINAL.	15
Proba de resposta breve	B10	Consiste nun exame que pode combinar preguntas de respostas curtas con preguntas tipo test. A súa duración pode oscilar entre 90 e 120 minutos. Realizarase o día, hora e aula que figure no calendario oficial de exames fixado pola Xunta de Facultade. A PROBA DE RESPONSA MÚLTIPLE SUPONERÁ UN 50% (5 SOBRE 10) DA NOTA GLOBAL DA MATERIA. PARA PODER APROBAR É NECESARIO OBTENIR UN MÍNIMO DE 2,5 PUNTOS.	50

Observacións avaliación

Avaliación continua: Ao longo do curso, parte das clases presenciais dedicaranse á discusión e debate sobre os temas explicados. Dado que o obxectivo fundamental é desenvolver unha aprendizaxe activa por parte do alumno, procurarase que este dispoña do material dos diferentes temas antes da súa exposición en clase, con obxecto de que a clase sirva para resaltar os puntos centrais de cada tema e resolver as dúbidas que o alumno se puidese formar ao efectuar un primer estudio do material do tema. Está previsto que as 15 semanas do curso se distribuirán da seguinte forma: 10 semanas para exposición dos diferentes temas do programa. 5 semanas para a avaliación e control dos diferentes contidos. A asistencia a sesións de traballo reducido programadas ao longo do curso e a tutorías personalizadas será tida en conta no proceso de avaliación continua. A participación activa no desenvolvemento de cada un dos temas en clase será valorada polo profesor, na medida que a devandita participación demostre o interese e os coñecementos do alumno, e sexa pertinente no momento no que se faice. A puntuación máxima da avaliación continua é de 5 sobre 10.

A AVALIACIÓN CONTINUA HA DE FACERSE NECESARIAMENTE NO PERÍODO LECTIVO DE SETEMBRO A DECEMBRO. Exame final: Realízase unha proba única o día, hora e aula fixada no calendario oficial de exames, aprobado pola xunta de facultade. Consistirá nunha proba que supoñerá o 50% da nota final (5 sobre 10). Esíxese un mínimo de 2,5 puntos. Os criterios de avaliación son os mesmos para cada unha das oportunidades de avaliación. Polo tanto, en ambas as dúas probas de avaliación teranse en conta as cualificacións obtidas no exercicio práctico, e no exame final, de acordo coa ponderación exposta no apartado anterior. a proba de resposta breve, de acordo coa ponderación exposta no apartado de avaliación. A CUALIFICACIÓN FINAL SERÁ A SUMA DAS CUALIFICACIÓNS DE CADA UN DOS COMPOÑENTES: ESTUDO DE CASOS SIMULACIÓN E PROBA DE RESPUESTA BREVE. NON OBSTANTE HAN DE TERSE EN CONTA OS MÍNIMOS ESIXIDOS EN CADA PARTE: ESTUDO DE CASOS + SIMULACIÓN = MÁXIMO DE 5 PUNTOS PROBA FINAL = 2 PUNTOS COMO MÍNIMO SOBRE UN MÁXIMO DE 5 PUNTOS SE SE ALCANZA O MÍNIMO ESIXIDO NA PROBA FINAL A CUALIFICACIÓN FINAL SERÁ A SUMA DAS DÚAS CUALIFICACIÓNS. DE NON SER ASÍ A CUALIFICACIÓN FINAL SERÁ A CORRESPONDENTE Á PROBA FINAL. Os criterios de puntuación da proba daranse a coñecer no momento da súa realización e subministraranse xunto co enunciado. O comportamento fraudulento en calquera dos apartados sometidos a valoración supoñerá a cualificación de cero puntos na avaliación final. De acordo coa normativa vixente, considerarase que un alumno estará sometido ao proceso de avaliación continua se se integra nun grupo para a realización dun dos exercicios prácticos presentados. En caso de someterse ao proceso de avaliación continua e non se presentar ao exame final figurará como suspenso na acta correspondente. Pola contra, se o alumno non se somete ao proceso de avaliación continua, terá dereito a que se lle cualifique o exame final e figurará como non presentado na convocatoria correspondente (xaneiro e xullo). A non realización dalgún dos tres controis, ou da defensa do exercicio práctico, nas datas programadas, supoñerá que o traballo teña unha cualificación de cero para aqueles compoñentes do grupo de traballo que non comparezan.

Os únicos utensilios cos que está permitido o acceso ao recinto da proba son os básicos para contestar ao exame: lapis, bolígrafo ou pluma, e goma de borrar. Está expresamente prohibido ter acceso durante o exame a teléfonos móbiles e calquera outros dispositivos capaces de comunicación a distancia e/ou de almacenamento de información. A non observancia desta norma supón o que se considere como realizada fraudulentamente a proba. O alumno ha de acreditar a súa identidade de acordo á normativa vixente. Para calquera outra cuestión non expresamente detallada nesta guía se estará ao disposto na normativa vixente aplicable a cada caso que se formule.

Fontes de información

Bibliografía básica	BIBLIOGRAFÍA BÁSICA:Maani, K. E., and R. Y. Cavana. 2007. Systems Thinking, System Dynamics: Managing Change and Complexity, Second Edition. Auckland: Pearson Education New Zealand.Se trata de una introducción al comportamiento dinámico de los sistemas complejos, gestión del cambio, toma de decisiones, solución de problemas de grupo y aprendizaje organizacional.Morecroft, J. 2007.Strategic Modelling and Business Dynamics: A Feedback Systems Approach. Chichester: John Wiley & Sons.Muestra el uso de modelos para la dirección estratégica usando "simuladores de gestión" y una serie de ejemplos del mundo real.Senge, P. M. (1990). La Quinta Disciplina. El arte y la práctica de la organización abierta al aprendizaje. Ediciones Juan Granica, S.A., Barcelona.En la quinta disciplina, Senge describe cómo las empresas pueden librarse del "aprendizaje nocivo" que amenaza su productividad y éxito. Las herramientas necesarias serian la adopción de estrategias de aprendizaje en las organizaciones, el uso de arquetipos sistémicos y modelos de simulación juegan un papel determinante.Sterman, J. D. 2000.Business Dynamics: Systems Thinking and Modeling for a Complex World. Boston: Irwin/McGraw-Hill.Contiene una completa introducción a los principios para el modelado de sistemas dinámicos complejos e incluye modelos de simulación, ejercicios y estudios de casos.Warren, K. D. 2002. Competitive Strategy Dynamics. Chichester: John Wiley & Sons.Warren, K. D. 2007.Strategic Management Dynamics. Chichester: John Wiley & Sons.Estos dos libros introducen un enfoque práctico para entender la dinámica de los resultados de la empresa y el análisis de su estrategia. Es especialmente útil el análisis que estos libros efectúan de la rivalidad competitiva.MATERIAL DE APOYOLos diferentes temas se apoyarán en modelos de simulación elaborados por el profesor, para facilitar el aprendizaje del alumno mediante la experimentación directa con los mismos. Para utilizar dichos modelos el alumno ha de instalar en su equipo informático el programa Vensim Model Reader, un software libre que le permite utilizar los modelos elaborados con Vensim sin necesidad de comprar el programa. El programa se puede descargar gratuitamente en www.vensim.com, y estará a disposición del alumno en la plataforma Moodle.ACLARACIÓN IMPORTANTE:Independientemente de las referencias anteriores, el profesor irá incluyendo a lo largo del curso en la plataforma Moodle, material complementario de apoyo y podrá en cualquier momento recomendar otras referencias que por su actualidad e interés puedan ayudar al alumno en la preparación de la asignatura.
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dirección Estratéxica e Política Empresarial I/611G02025

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Contabilidade Directiva/611G02032

Planificación Financeira/611G02034

Dirección Comercial/611G02035

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías